

Handboek NVT

Leeswijzer Taalleesland
Nederlands voor het basisonderwijs
op Aruba (klas 3-klas 6)

Leerjaar 5

Thema 5

Zoek je ruzie?

Werkboek 5

Woordenschat

- voorkomen:** Als je iets voorkómt, zorg je ervoor dat het niet kan gebeuren.
- ontstaan:** Ontstaan is hoe iets begonnen is. Als je je tanden niet goed poetst kan er een gaatje ontstaan.
- de aanleiding:** Een aanleiding is een gebeurtenis waardoor andere dingen gaan gebeuren. Als je je tanden niet goed poetst, kan dat de aanleiding zijn voor gaatjes.

1Vul **de aanleiding** in.

Wat er daarna gebeurd is (= het gevolg), staat al geschreven.

Kies uit de volgende zinnen.

- Ik heb iets verkeerd gegeten.
- Ik heb heel veel limonade gedronken.
- Ik ben met gym uit de ringen gevallen.
- Ik heb een brandende kaars laten vallen.

1 _____

het gevolg: Ik moet heel erg nodig plassen.

2 _____

het gevolg: Mijn gordijn staat in brand.

3 _____

het gevolg: Ik heb buikpijn.

4 _____

het gevolg: Mijn been is gebroken.

1 Lees.

Aruba heeft een hevige regenval meegemaakt. De regen kwam met bakken uit de hemel. Alle dammen en rooien waren overgelopen. Er zijn veel huizen onder water gelopen en auto's werden meegesleurd door het hevig stromende water. Na de hevige regenval zijn er maatregelen genomen om deze overstromingen te voorkomen. De rooien zullen goed schoongemaakt worden en er zullen extra kanalen gegraven worden zodat het regenwater haar weg naar zee vlug kan vinden.

Kijk in het woordenboek en beantwoord de volgende vragen.

- 1 Wat is er **ontstaan** doordat er veel regen gevallen was?

- 2 Hoe willen ze voortaan overstromingen **voorkomen**?

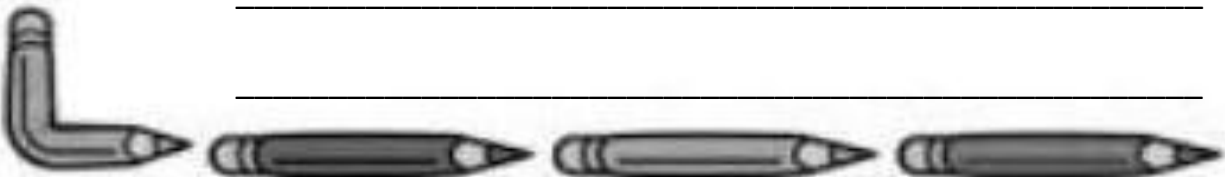

- 3 Wat was **de aanleiding** om maatregelen tegen overstromingen te nemen?

---

het misverstand:

Bij een misverstand begrijpen mensen elkaar verkeerd.

bijleggen:

Bijleggen is wanneer je het weer goed maakt na een ruzie.

excuses aanbieden:

Als je je excuses aanbiedt, zeg je dat het je spijt. Dit doe je bijvoorbeeld na een ruzie.

plagen:

Als je iemand plaagt dan maak je hem een beetje boos. Je plaagt iemand voor de grap.

pesten:

Als je iemand pest dan plaag je hem op een gemene manier.

treiteren:

Als je iemand treitert dan plaag je hem op een gemene manier en je hoopt dat hij kwaad wordt.

zich afgewezen voelen:

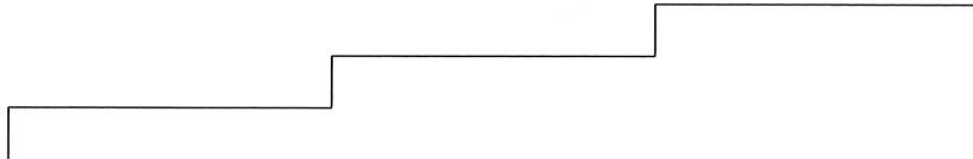
Is je je afgewezen voelt dan ben je door iemand afgewezen omdat hij/zij je niet aardig vindt of niet goed vindt. Hij/zij wil dan niet met je omgaan.

zich aangetrokken voelen:

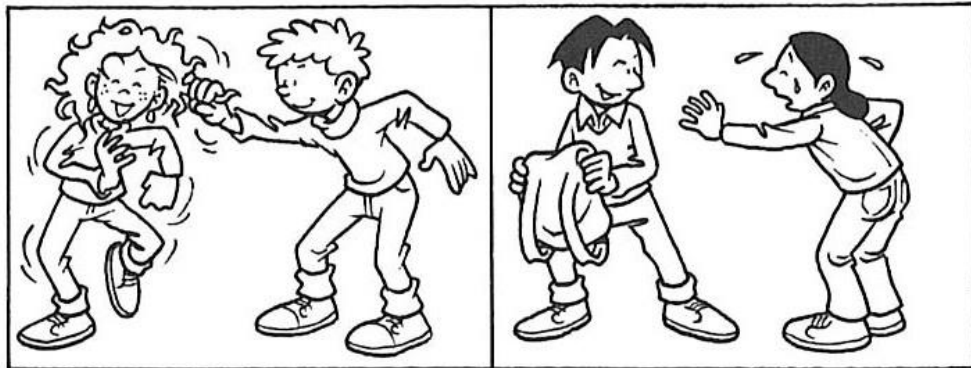
Als je je tot iemand aangetrokken voelt, dan vind je hem/haar heel aardig. Je wilt graag met hem/haar omgaan.

 Woordenschat

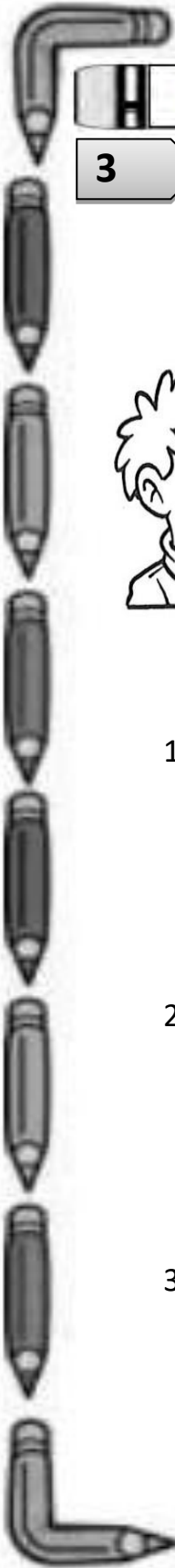
- 1 Vul de woorden in op de woordtrap.
Kies uit: **plagen**, **treiteren**, **pesten**

- 2 Als je iemand **plaagt**, vind je het allebei leuk.
Als je iemand **pest**, plaag je op een gemene manier. De ander vindt het niet leuk.
Als je iemand steeds pest en hoopt dat de ander boos wordt, dan zit je iemand te **treiteren**.
Kun jij de woorden bij het goede plaatje zetten: plagen, pesten.

1 _____ 2 _____

Woordenschat

3 Gabriel en Nathaniel hebben een **misverstand**. Ze begrijpen elkaar verkeerd. Lees maar.

1 Wat is het misverstand?

---

2 Hoe moeten ze het oplossen?

---

3 Heb jij ook weleens zoiets meegemaakt?

Soms krijg je ruzie van een misverstand. Dan moet je het gauw weer **bijleggen**, je moet het weer goedmaken met elkaar. Als één van jullie dan iets verkeers gedaan of gezegd heeft, moet je je **excuses aanbieden**. Dan zeg je dat het je spijt.

4 Hoe kun je een ruzie bijleggen?

---

5 Heb jij weleens aan iemand je excuses aangeboden?
Hoe deed je dat?

4

Meneer Andres heeft iets verkeerd gedaan en hij wil zijn **excuses aanbieden**. Maar welke zinnen zijn echte excuses? Kleur de ballonnen met excuses rood.

Woordenschat

5

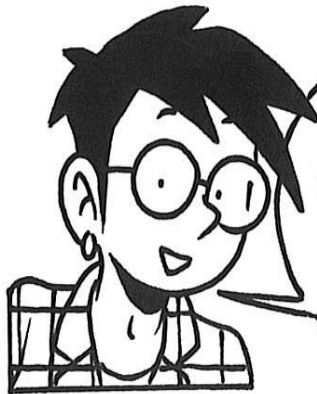
Harold en Nathaniel zijn vrienden.
Welke zinnen horen bij hen?
Zet een kruisje in het goede hokje.

☐ Ze sluiten elkaar buiten.	☐ Ze praten met elkaar.
☐ Ze spelen veel met elkaar.	☐ Ze laten elkaar links liggen.
☐ Ze treiteren elkaar.	☐ Ze zijn kameraden.
☐ Ze zijn vriendelijk voor elkaar.	☐ Ze zijn soortgenoten.

 Woordenschat

6

Zich aangetrokken voelen tot iemand betekent dat je iemand leuk vindt. Maar als je je **afgewezen voelt** door iemand betekent dat iemand je niet leuk vindt.

Geef bij de volgende uitspraken aan of het gaat om: zich aangetrokken voelen of zich afgewezen voelen. Zet een lijn tussen de uitspraak en het gevoel dat erbij past. De eerste is al voorgedaan.

- 1 Ik vind hem gewoon leuk.
Ik wil graag in zijn buurt zijn.
- 2 Ik vind hem helemaal niet aardig.
Alles wat hij doet is slecht.
- 3 Het is gewoon een heel lief meisje.
En dat is fijn.
- 4 Hij kan niet goed baseballen.
Ik wil hem niet in mijn team.
- 5 Zij is onbelangrijk voor mij.
Haar mening interesseert me niet.
- 6 Hij is gewoon erg aardig.
Dat vind ik heel plezierig.

**zich aangetrokken
voelen**

**zich afgewezen
voelen**

Taalbeschouwing

1 Lees de zinnen.

- 1 Hans kan remmen.
- 2 Freek viel.
- 3 Moesten Tes en Tim lachen?
- 4 De vervelende jongens blijven schelden.

Vul verder in.
 t.t. betekent tegenwoordige tijd.
 v.t. betekent verleden tijd.

	onderwerp	gezegde	tijd	persoonsvorm
1	Hans	kan remmen	t.t	kan
2	_____	_____	_____	_____
3	_____	_____	_____	_____
4	_____	_____	_____	_____

Taalbeschouwing

2.1

Schrijf de zinnen op, maar maak het onderwerp langer.
Kijk goed naar de eerste zin. Daar is het voorgedaan.

1 *Freek* treitert altijd.
Die vervelende jongen treitert altijd.

2 Fietsen ze daar?

---

3 Ze kijkt verschrikkelijk boos.

---

4 Hij vlucht voor haar.

---

5 Valt de jongen van zijn fiets?

Taalbeschouwing

2.2 Schrijf de korte zinnen van 2.1 in de verleden tijd.

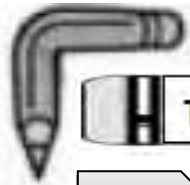
- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____

3.1 Schrijf van de zinnen bij opdracht 2.1 het gezegde op. Dus alle werkwoorden bij elkaar.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____

Taalbeschouwing

3.2 Schrijf nu van deze zinnen de persoonsvorm op. Dat is het woord dat verandert als de tijd van de zin verandert.

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

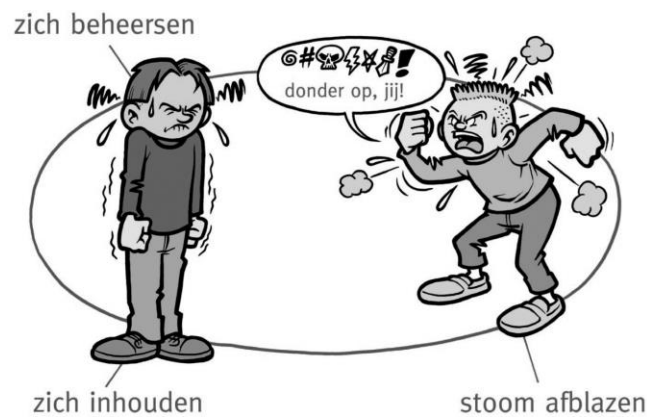
3.3 Wat is goed?

- a Het gezegde en persoonsvorm van de zinnen bij opdracht 2.1 zijn gelijk.
- b Het gezegde en persoonsvorm van de zinnen bij opdracht 2.1 zijn niet gelijk.

- zich beheersen:** Als je je beheerst dan doe je iets niet. Bijvoorbeeld als je zin hebt te schelden of te lachen, dan doe je het niet. Je beheerst je.
- zich inhouden:** Je inhouden is hetzelfde als je beheersen. Je wilt bijvoorbeeld graag iets zeggen of je hebt zin om te lachen, maar je doet het niet omdat het niet aardig is.
- stoom afblazen:** Als je stoom afblaast, dan reageer je je af. Je uit hoe je je voelt.

Woordenschat

1

Vul de woorden op de goede plek in.
Kies uit: **stoom afgeblazen** en **inhouden**.

- 5 Klas 5 heeft er een rommeltje van gemaakt.
Meneer Freek was even het lokaal uit en
gelijk vlogen er vliegtuigjes en proppen
door de klas.
Toen meneer Freek terugkwam in de klas
werd hij heel erg kwaad.

Hij kon zich niet _____ .

- 6 De klas heeft een flinke donderpreek gehad.
Maar daarvan werd de sfeer niet gezelliger.
Meneer Freek vond het echt niet leuk.
In de pauze moest hij erover praten met de meneer van klas 6.
Hij wilde zich even afreageren.

Bij de meneer van klas 6 heeft hij _____

_____ .

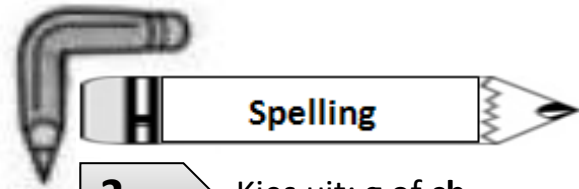

Spelling**1** Vul in: **g** of **ch**.

- 1 De meester vraa___t of ik weet wat een pe___vogel is.
- 2 Dat weet ik, maar to___ geeft hij een voorbeeld.
- 3 Hij ze___t: "Dat is een koorddanser die zijn evenwi___t verliest.
- 4 Dan ma___ ik een voorbeeld bedenken.
- 5 Ik heb geze___d: "Een spe___t die naast zijn nest tere___tkomt.
- 6 Ook andere kinderen mo___en voorbeelden geven.
- 7 Een mu___ die weggeblazen wordt door een ku___.
- 8 Een supporter die zi___schor jui___t.
- 9 Een goo___elaar die zijn assistente middendoor zaa___t.
- 10 Een fiets hebben die alleen maar re___tsaf wil.

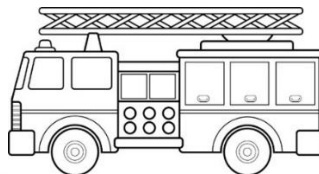

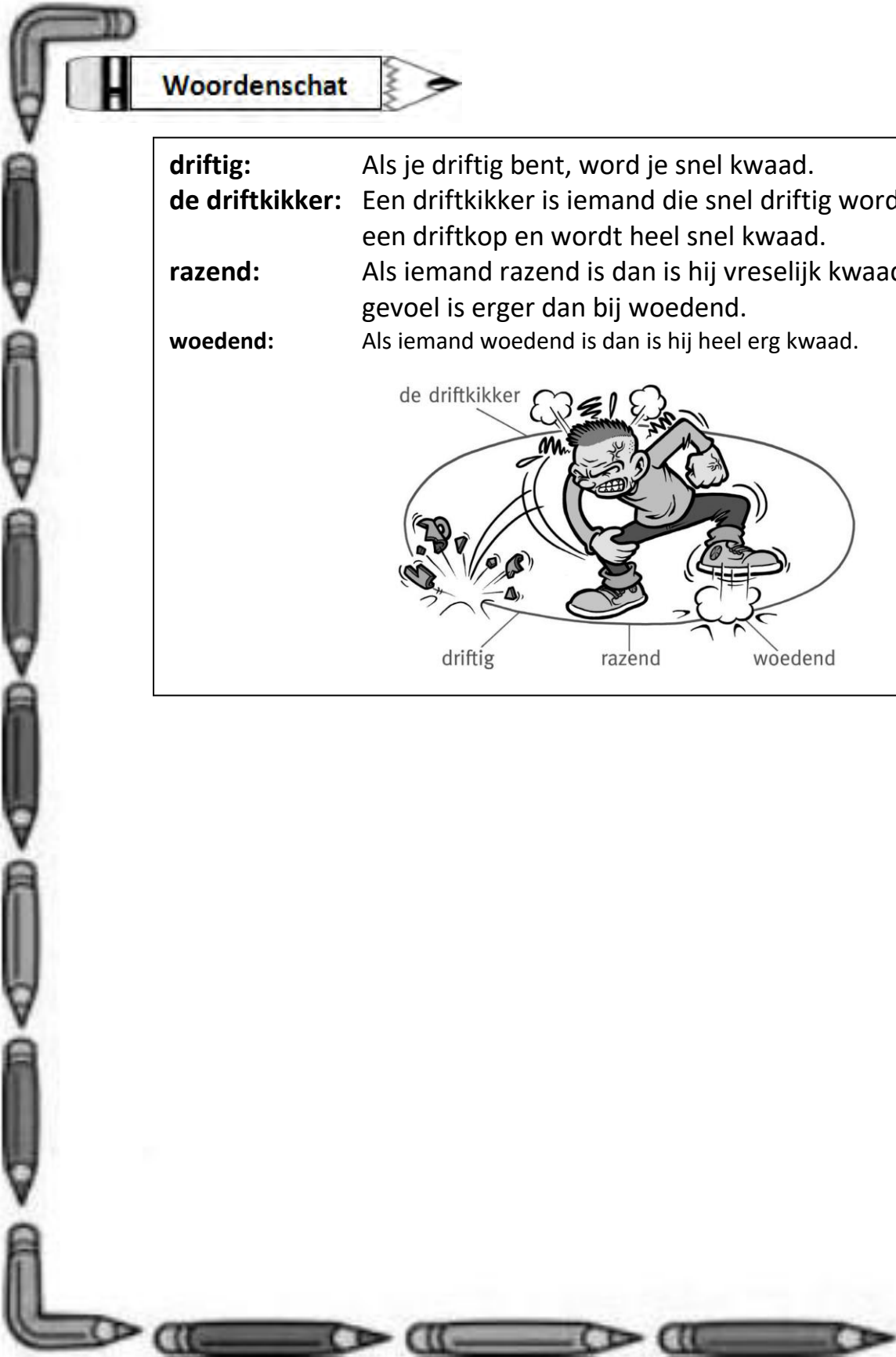
2 Kies uit: **g** of **ch**.

- 1 De advocaat moest naar de re__tbank.
- 2 Ik vind li__tblauw mooier dan donkerblauw.
- 3 Mijn zus ligt te zonnen op de li__stoel.
- 4 Op Curaçao hebben ze een pontjesbru__.
- 5 Ga je met het vlie__tui__ of de boot?
- 6 Moet ik hier linksaf of re__tdoor?
- 7 Bij de dokter moest mijn broertje ook op de wee__schaal staan.
- 8 Weet jij het wa__twoord nog van deze website?
- 9 In de haven liggen pra__ti__e zeilja__ten.

3 Vul in: **t** of **d**.

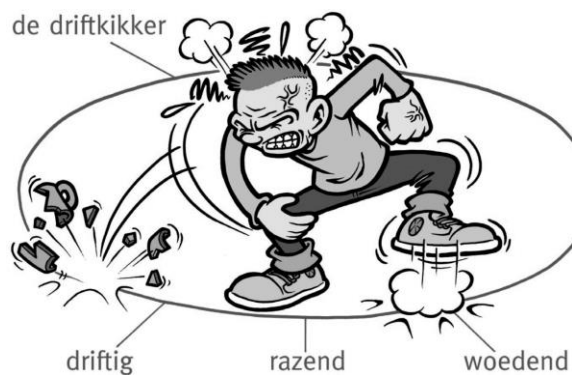
- 1 Er reed een **bran__weerwagen** door de **straa__**.
- 2 We hoorden het **gelui__** van de sirene.
- 3 Mijn broer gooide de **ochten__kran__** aan de **kan__** en rende naar buiten.
- 4 Mijn broer rende **har__** en zag de rode auto om de **boch__** verdwijnen.
- 5 Nu is mijn broer **beroem__** om zijn **sprin__**.
- 6 Twee straten verder had hij de **bran__weer** dan ook weer ingehaald.

Woordenschat

- driftig:** Als je driftig bent, word je snel kwaad.
- de driftkikker:** Een driftkikker is iemand die snel driftig wordt. Hij is een driftkop en wordt heel snel kwaad.
- razend:** Als iemand razend is dan is hij vreselijk kwaad. Het gevoel is erger dan bij woedend.
- woedend:** Als iemand woedend is dan is hij heel erg kwaad.

1

Welke zinnen horen bij elkaar?
De eerste is al voorgedaan.

- 7 Hagop en Loes kijken.
- 8 Touriya is een driftkop.
- 9 Gijs is razend.
- 10 Touriya is een studiebol.
- 11 Hagop en Loes maken ruzie en schelden elkaar uit.
- 12 Gijs is woedend.
- 13 Gijs is vriendelijk.
- 14 Hagop en Loes praten gezellig met elkaar.
- 15 Touriya is een driftkikker.

Zin **1** en **5** horen bij elkaar.

Zin en horen bij elkaar.

Zin en horen bij elkaar.

negeren:

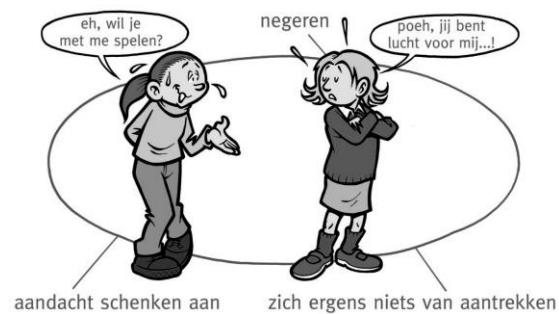
Als je iemand negeert, doe je net of je hem niet ziet. Als je iets negeert, doe je net of het er niet is.

aandacht schenken aan:

Als je aandacht aan iets schenkt dan let je er goed op.

zich nergens iets van aantrekken:

Als je je nergens iets van aantrekt dan maakt het je niets uit. Als er iets gebeurt of iemand zegt iets tegen je, dan wordt je daar niet verdrietig of boos van. Je let er gewoon niet op.

Woordenschat
1

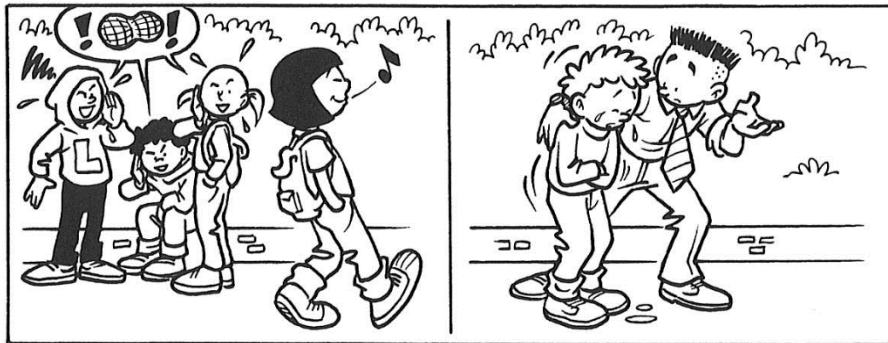
Als iemand lelijke dingen tegen je zegt, kun je verschillende dingen doen. Je

kunt het **negeren**: dan doe je net of het niet gebeurt.

Je kunt er **aandacht aan schenken**: dan let je er wel op.

Wat doen Chun Li en meneer Freek?

Kies uit *negeren* of er *aandacht aan schenken*.

1 _____ 2 _____

3 Wat zou jij doen als iemand je uitscheldt?
Negeer je het? Of schenk je er aandacht aan.

Woordenschat

2

Als je **je ergens iets van aantrekt**, dan vind je het erg.

Als je **je nergens iets van aantrekt**, vind je het niet erg. Je denkt dan het is toch niet waar.

Waar trek jij je iets van aan?

En waar trek jij je nergens iets van aan?

Zet een rondje om jouw antwoord.

1	Je wordt uitgescholden.	Ik trek me het wel/niet aan.
2	Je wordt aan je haar getrokken.	Ik trek me het wel/niet aan.
3	Je moeder is boos op je.	Ik trek me het wel/niet aan.
4	Je vriend wil niet met je spelen.	Ik trek me het wel/niet aan.

Zou jij je dit ook aantrekken? Zet een rondje om jouw antwoord.

5	Nathan wordt er verdrietig van als ze zeggen dat hij dom is.	ja/nee
6	Loes vindt het heel erg als iemand ruzie maakt.	ja/nee
7	Gijs vindt het vreselijk als zijn moeder zeurt over zijn huiswerk.	ja/nee
8	Chun Li is erg geschrokken toen ze hoorde dat haar oma ziek is geworden.	ja/nee
9	Wat trek jij je heel erg aan?	

Woordenschat

dreigend:

Als je iets dreigends zegt, probeer je iemand bang te maken, zodat hij doet wat je zegt.

uitdagend:

Als je je uitdagend gedraagt, probeer je iemand een beetje boos te maken. Of je vraagt hem iets te doen waarvan je denkt dat hij het niet durft.

een afkeer van iemand hebben:

Als je een afkeer van iemand hebt, dan wil je niets met hem te maken hebben. Je vindt hem vervelend.

intimideren:

Als je iemand intimideert, dan maak je hem bang. Dan durft hij niet meer te doen wat hij van plan was.

kleineren:

Gemene/vervelende dingen zeggen, waardoor iemand zich voelt alsof hij niets waard is of nergens voor deugt.

je vernederd voelen:

Als je je vernederd voelt, dan heb je een akelig gevoel. Dat komt omdat mensen hebben laten merken dat ze op je neerkijken.

Woordenschat

1

Welke uitspraken horen bij welk woord?
Trek een lijn van de stip naar het juiste woord.

1	“Ongelooflijk, jij bent echt zo dom! Ik heb echt niets aan jou!”	•	intimideren
2	“Als hij zo tegen mij praat, krijg ik het gevoel alsof ik niets waard ben!”	•	kleineren
3	“Als je me niet helpt met mijn huiswerk, sla ik je in elkaar”	•	je vernederd voelen

2.1

Als je iemand bedreigt probeer je iemand bang te maken.
Als je iemand uitdaagt, dan probeer je iemand over te halen
om iets te doen wat hij anders niet zou doen.

Wat doen Harold, Tatiana, Lorena en Gilbert: dreigen of uitdagen?
Kleur de ballon geel als het dreigend is.
Kleur de ballon rood als het uitdagend is.

Harold

Tatiana

Lorena

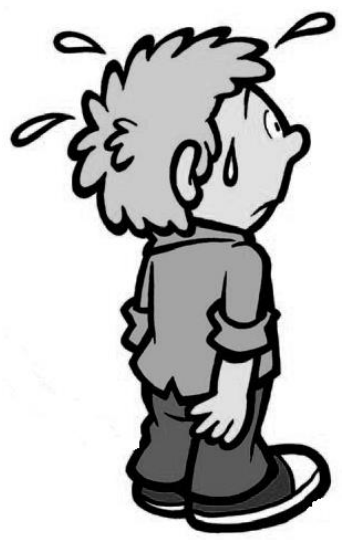
Gilbert

Woordenschat

2.2 Vul de woordkast in. Kijk naar opdracht 2.1.

dreigend	uitdagend

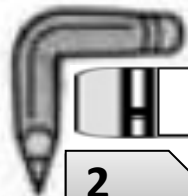
Spelling

1

Kijk naar het plaatje. Lees elk woord zachtjes voor jezelf.
 Bedek het woord daarna met je hand of je liniaal.
 Schrijf het dan in de goede kolom.
 Kijk het woord na.

sch	schr
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Spelling

2

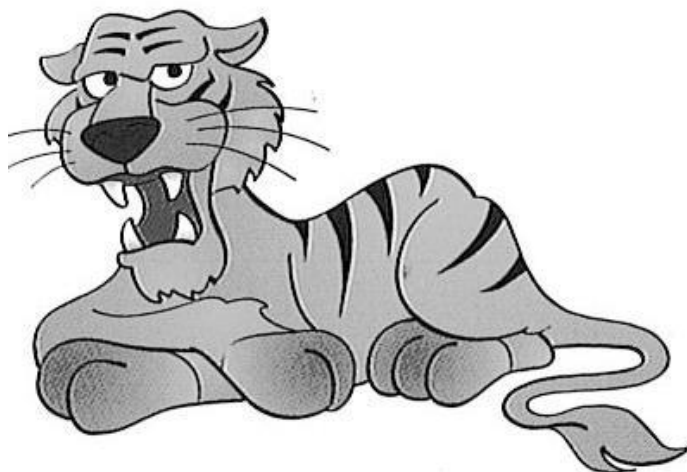
Spreek de woorden in het hok telkens eerst zachtjes uit.

Schrijf ze daarna op de goede regel.

Let op: de woorden met (!) moet je twee keer opschrijven.

- 1 be- _____
- 2 ge- _____
- 3 ver- _____
- 4 -el _____
- 5 -er _____
- 6 -en _____

druppel	bedroefd	tafel	tijger	gebouwd	gewond
dochter	verlossing	verliefd	gebied	verkopen(!)	manden
beleefd	gegiechel(!)	huppel	meester	beschuiten(!)	

 Woordenschat

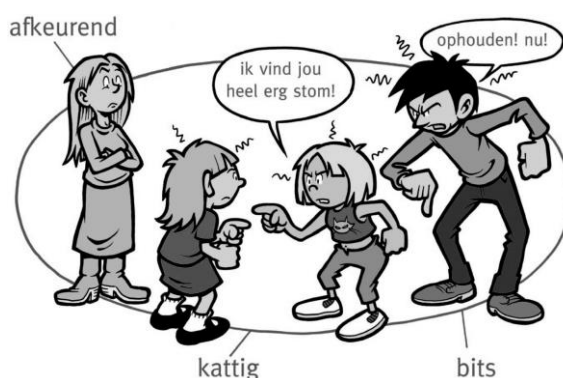

afkeurend: Als je afkeurend kijkt ben je het er niet mee eens. Je vindt het niet goed. Het tegenovergestelde is goedkeurend.

bits: Als je iets bits zegt, zeg je het onvriendelijk en kortaf.

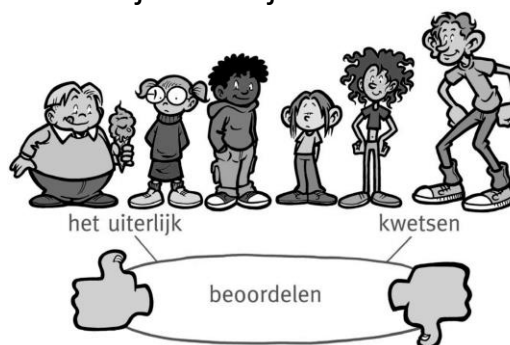
kattig: Iemand die kattig is snauwt en is onaardig.

kwetsen: Kwetsen betekent akelige dingen zeggen of doen, waardoor een ander zich beledigd voelt of verdrietig wordt.

beoordelen: Beoordelen betekent je mening over iets geven. Als je een boek beoordeelt, zeg je of je het leuk of niet leuk vindt.

het uiterlijk: Je uiterlijk is hoe je eruitziet.

1 Klopt het of niet? Zet een kruisje achter de goede zinnen.

- 1 Iets bits zeggen is beleefd.
- 2 Kattig zijn is onaardig.
- 3 Iets kattigs of bits zeggen, doe je als je een goed humeur hebt.
- 4 Bits is kortaf.
- 5 Je bent vaak bits als je boos bent.
- 6 Als je kattig doet, zeg je iets onvriendelijks.

2 Gijs **beoordeelt** een boek.
Wat zegt hij?

Touriya **kwetst** haar broertje.
Wat zegt ze?

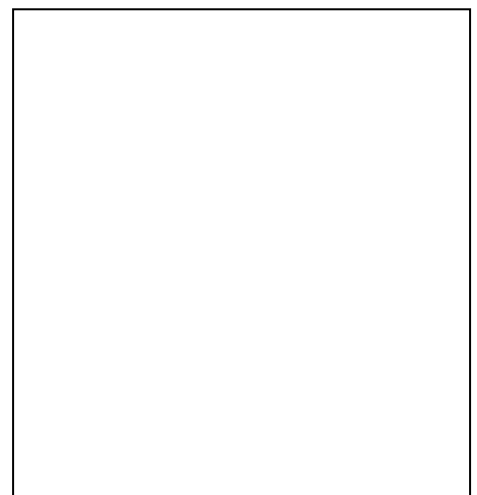

3

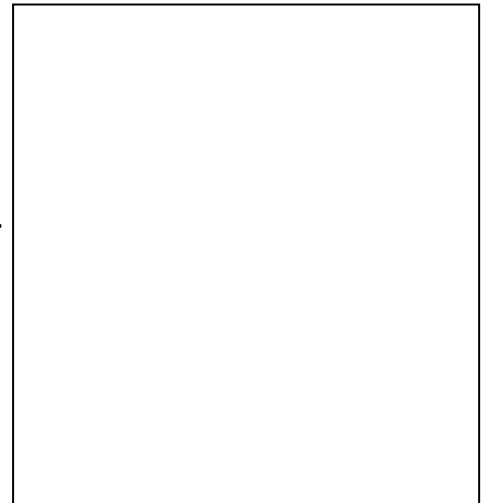
Je **uiterlijk** is hoe je eruit ziet.
Kun jij het goede uiterlijk bij de beschrijving tekenen?

- Deze jongen heeft een grote bos zwarte krullen.
- Hij heeft een bol gezicht.
- Bij zijn neus heeft hij sproetjes.
- Hij heeft een mond die bijna altijd lacht.
- Zijn oren staan netjes recht langs zijn hoofd.
- Hij heeft een lange nek.
- Zijn ogen zijn groen.

- 2
- Het meisje heeft lang blond haar.
  - Haar haar is steil.
  - Ze heeft een grote neus.
  - Ze heeft een kleine mond.
  - Haar kin staat een beetje naar voren.
  - Ze heeft flaporen.
  - Ze heeft grote mooie blauwe ogen met lange wimpers.

4.1

Kun jij het **uiterlijk** van Loes en Chun Li beschrijven.

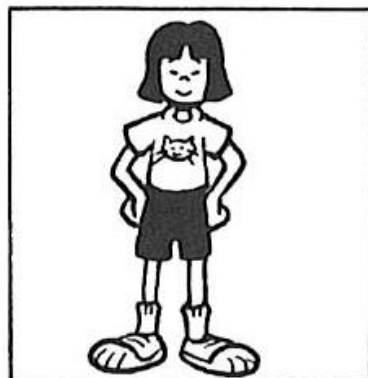

4.2

Beoordelen is zeggen wat je ergens van vindt.
Beoordeel nu de volgende zinnen.

	eens	oneens
1 Je moet iemand niet beoordelen op zijn uiterlijk.	☐	☐
2 Chun Li ziet er leuk uit.	☐	☐
3 Loes heeft leuke kleren aan.	☐	☐
4 Iemand kwetsen is niet aardig.	☐	☐
5 Als iemand jou kwetst, moet je hem terug kwetsen.	☐	☐
6 Als iemand rare kleren aan heeft, kan hij best mijn vriend zijn.	☐	☐

iemand waarderen: Als je iemand waardeert, vind je dat hij goede dingen doet.

je gewaardeerd voelen: Je voelt je gewaardeerd als iemand laat merken dat hij jou goed vindt. Je voelt dan dat je iets voor hem betekent.

iemand erkentelijk zijn: Als je iemand erkentelijk bent, ben je hem dankbaar.

je erkend voelen: Je erkend voelen is hetzelfde als je gewaardeerd voelen. Dus dat je iets betekent voor de ander.

iemand prijzen: Iemand prijzen is zeggen dat hij heel goed is.

je geprezen voelen: Je voelt je geprezen als iemand zegt dat je heel goed bent.

Woordenschat**1**

1 Wie zou jij wel eens willen prijzen?

Wat zou je dan tegen die persoon willen zeggen?

---

2 Wie waardeer jij heel erg?

Wat zou je tegen die persoon willen zeggen?

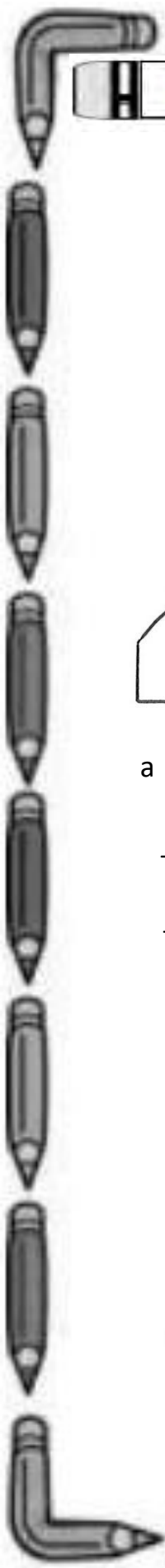

2

Lees de zinnen hieronder goed door.

- Meneer Joris gaf Naigel een schouderklopje. Naigel voelde zich gewaardeerd.
- Tijdens het voetballen zei Julia tegen Joël dat hij heel goed was. Joël voelde zich geprezen.
- Omdat Jonathan Aïsha had geholpen, was zij hem dankbaar. Jonathan voelde zich erkend.

Woordenschat

Wie doet wat? Zet de juiste woorden onder de juiste persoon.
Kies uit:

iemand erkentelijk zijn   iemand waarderen   iemand prijzen

a _____	b _____	c _____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Woordenschat**3**

Hieronder staan zes uitspraken.

Trek lijnen van de uitspraken naar de woorden die erbij horen.

- a Ik ben hem echt zo dankbaar dat hij me heeft geholpen met mijn huiswerk. je geprezen voelen
- b Zij zegt dat ze blij is dat ik haar help. Dat geeft mij een prettig gevoel. iemand waarderen
- c Ik vind het zo fijn dat iedereen altijd zegt dat ik zo goed in rekenen ben. iemand erkentelijk zijn
- d Wij vinden dat zij goede dingen doet voor kinderen in arme landen! je erkend voelen
- e De meester zegt dat ik een harde werker ben. Ik ben blij dat hij dat ziet. iemand prijzen
- f Hij is echt zo goed in basketballen! Dat zeg ik ook heel vaak tegen hem. je gewaardeerd voelen

Spelling

1

Bedenk zelf woorden met het stukje dat ervoor staat.
Je mag er letters voor en/of achter zetten.

oge _____

ooche _____

ache _____

age _____

uige _____

uiche _____

iege _____

ieche _____

eg _____

ech _____

igt _____

icht _____

uche _____

ugge _____

ag _____

ach _____

2

Bedenk er steeds vier rijmwoorden bij.
Denk je aan de **d** of **t** aan het eind?

bad _____

rond _____

band _____

Spelling

3

 Een **d** of een **t**?

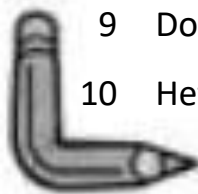
Als je het niet weet, maak je het woord of het woorddeel langer.
Vul eerst de goede letter in en schrijf dan het hele woord er nog eens achter.

1	stran__stoel	_____
2	ondeugen__	_____
3	verlief__	_____
4	han__doek	_____
5	pos__bode	_____
6	po__loo__	_____
7	voe__stap	_____
8	ochten__kran__	_____
9	ingewikkel__	_____
10	wach__kamer	_____

4

Zoek de woorden met **sch** of **schr** in de zinnen. Onderstreep ze en schrijf ze achter de zin.

1	De meisjes sluiten weer vriendschap met elkaar.	_____
2	Bij het afscheid moest iedereen huilen.	_____
3	Wie is het meest geschikt om in het doel te staan?	_____
4	Misschien moeten we Cathy daarvoor nemen.	_____
5	De grote olifanten beschermen het kleintje.	_____
6	Ik moet straks nog boodschappen doen.	_____
7	De vaas viel in scherven op de grond.	_____
8	Wij genieten van het mooie landschap.	_____
9	Door het geschreeuw gingen alle dieren op de vlucht.	_____
10	Het schriftje ziet er slordig uit.	_____

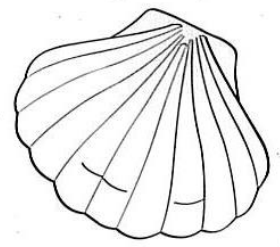

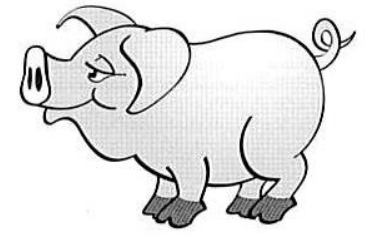
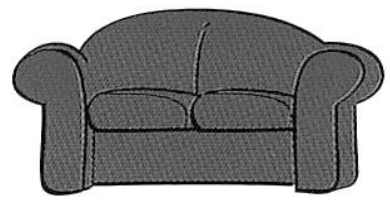
Spelling

5 Welk woord wordt het? Schrijf eerst de woorden op en zoek dan de letters.

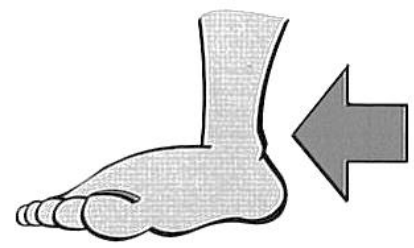
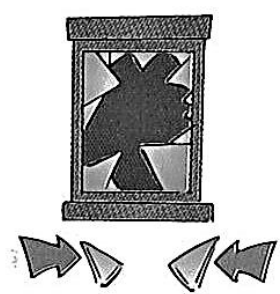
1 De derde letter van _____ 2 De tweede letter van _____

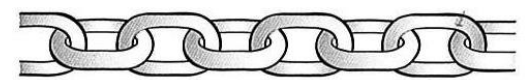
3 De derde letter van _____ 4 De vierde letter van _____

5 De vierde letter van _____ 6 De vijfde letter van _____

7 De vierde letter van _____ 8 De zesde letter van _____

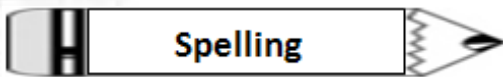

Maak de zin af mMaak de zin af met het woord dat je gevonden hebt.

Wie doet mee met _____ ?

Spelling

6.1 Onderstreep de persoonsvorm in de volgende zinnen.

- 1 De leerlingen kijken naar het bord.
- 2 De tekeningen hebben prachtige kleuren.
- 3 De juffen doen dat goed.
- 4 De scholen beginnen in augustus.
- 5 De vakanties gaan te snel voorbij.
- 6 Jullie hebben ook vakantie in december.
- 7 Weten we al precies wanneer?
- 8 Komen je grote zussen dan ook naar Aruba?

6.2 Zet een cirkel om het juiste **vetgedrukte** woord:

De zinnen bij opdracht 6.1 staan allemaal in het **meervoud/enkelvoud**.

6.3 Zet de persoonsvormen uit opdracht 6.1 in het enkelvoud.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____
- 8 _____

Spelling

1

Kies uit: **d** of **t**.

Schrijf de hele woorden in de goede kolom.

- 1 Elke zin begint met een **hoof__letter**.
- 2 De **vrach__wagen** raakte in een slip en kwam in de rooi terecht.
- 3 In de gymzaal moeten we **verplicht__** gym schoenen aan.
- 4 Maaïke vindt het boek heel **spannen__**.
- 5 Bij elk **doelpun__** wordt er gejuicht.
- 6 We blijven de hele dag op het **eilan__**.
- 7 De **straa__stenen** liggen schots en scheef.
- 8 Hans is zijn **han__doek** kwijt.
- 9 Geef eens **antwoor__** als ik je wat vraag!
- 10 Het **pos__kantoor** is na vijf jaar gesloten.

d

t

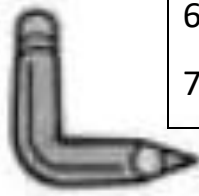
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

2

Zoek de goede **woorddelen** bij elkaar. Schrijf de woorden erachter.

1 hand	schaal
2 bood	schreeuw
3 vriend	schrift
4 fruit	schoenen
5 angst	schap
6 klad	schappen
7 aard	schok

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

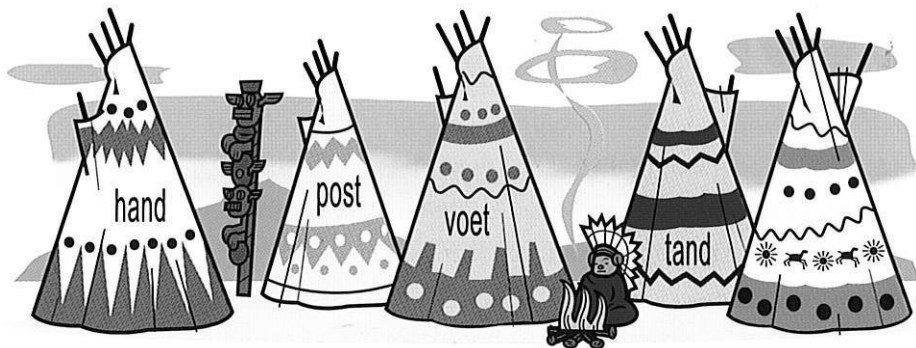

Spelling

3

Maak telkens zelf drie nieuwe woorden.
Voorbeeld: **hoofd** -> **hoofdstraat, hoofdagent, hoofdpijn**
Doe dit nu zelf met:

4

Bedenk twee rijmwoorden bij:

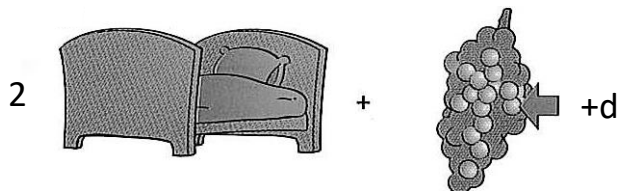
hinkelen _____

5

Welk woord wordt bedoeld?

-d

ui = oe

Spelling

3

_____

k = ch

4

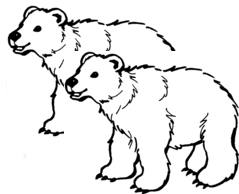

_____

5

+

_____

l = b

r = l

6

_____

6

Er zitten acht fouten in de zinnen.
Kun jij ze vinden?
Schrijf de acht woorden er goed onder.

- 1 Wat ben jij een opsgopper!
- 2 Wat een heerlijk drangkje.
- 3 De kinderun deden verstopputje.
- 4 Welke handzoen is het: de linker of de regter?
- 5 Hoor! De telufoon rikkelt!

_____

_____

_____

_____

Stellen7 Lees

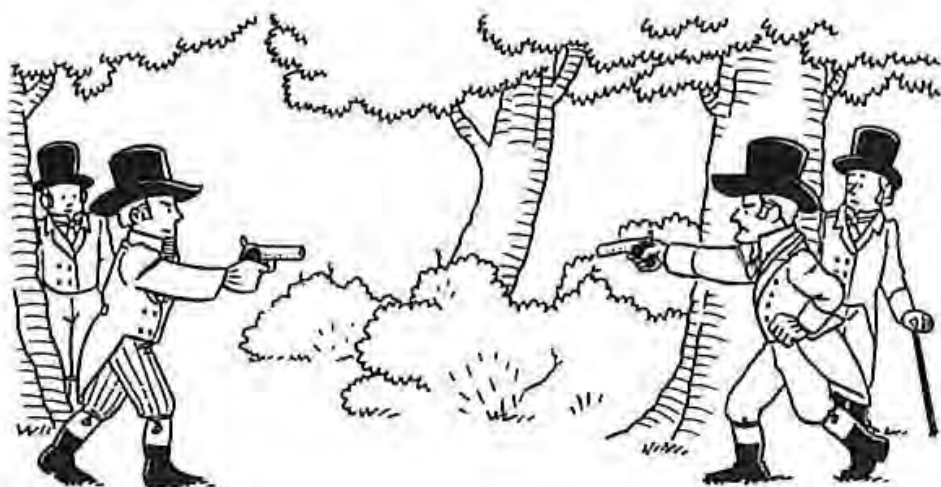
Als twee mannen vroeger ruzie hadden dan volgde er soms een duel. Vroeg in de morgen gingen de mannen naar een bos. Ze namen elk een helper mee. Soms vochten ze met een degen. Dat is het wapen dat ze bij schermen gebruiken. Maar in latere jaren schoten ze met pistolen op elkaar. Wie gewond raakte had verloren. Soms vielen er doden bij deze tweegevechten. Daarom werden deze tweegevechten verboden.

Wat is jouw mening over zo'n duel? Schrijf er ook bij waarom je dat vindt.

Ik vind een duel _____

omdat _____

_____

8

Lees

Als twee mannen ruzie hebben in een café dan gaan ze weleens vechten. Soms gaan ze naar buiten. Maar het komt ook voor dat ze elkaar in het café te lijf gaan. De caféhouder belt dan vaak de politie. Hij wil natuurlijk niet dat de glazen, de tafels en de stoelen kapot gaan.

Wat is jouw mening over zo'n vechtpartij? Schrijf er ook bij waarom je dat vindt.

Ik vind zo'n vechtpartij _____

omdat _____

_____

Taalbeschouwing**9**

Lees

- 1 Er liep een mevrouw met een wandelwagen op de stoep.
- 2 Een meisje huppelde er achteraan.
- 3 In de wandelwagen zag ze een tweeling liggen.
- 4 Ze huilden heel hard.
- 5 Hadden ze misschien ruzie gemaakt?
- 6 Het meisje schudde boos met haar vinger.
- 7 Dat hielp.
- 8 De kleintjes hielden meteen hun mond.

De zinnen in het verhaaltje staan:

a in de tegenwoordige tijd   b in de verleden tijd**10**

Schrijf van elke zin de persoonsvorm op.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____
- 8 _____

Taalbeschouwing

11 Schrijf de woorden van opdracht 9.2 in de andere tijd.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____
- 8 _____

12

Lees

- Kevin sluipt naar de fiets van Ricardo. Zijn handen trillen. Er loopt een zweetdruppel over zijn wang. Even nog aarzelt hij. Maar dan pakt hij een spijker uit zijn zak. Hij zet de spijker op het zadel en duwt hard. Er komt een gat in het zadel. Kevin trekt de spijker met kracht naar zich toe. Tevreden bekijkt hij de lange scheur. Eigen schuld van dat stomme joch! Had hij zijn mond maar moeten houden tegen de meneer!

- 1 Hoe voelt Kevin zich als hij naar de fiets sluipt? Schrijf het op.

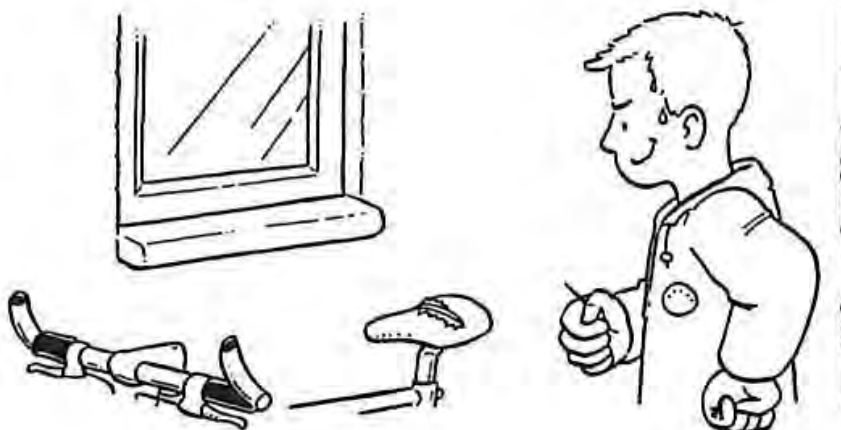

- 2 Hoe weet je dat?

Leesbegrip

13

1. Waarom vernielt Kevin het zadel?

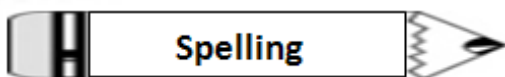
---

1. Hoe weet je dat?

14

Maak de woorden langer.
Schrijf het hele woord erachter.

Voorbeeld:

school → schooltas

schrift → schrijfschrift

- 1 schouder _____
- 2 schoen _____
- 3 schaal _____
- 4 schaak _____
- 5 schroef _____
- 6 schuim _____
- 7 school _____
- 8 schrift _____

15

Welke woorden horen bij deze zinnen?
Schrijf ze erachter.

- 1 De man die bij sportwedstrijden op een fluitje blaast. s _____
- 2 Mensen en wolven huilen. Bij honden heet dat j _____
- 3 Je kunt ermee vegen. b _____
- 4 Doek met een lijst erom waarop iets geverfd is. s _____
- 5 Het tegenovergestelde van het woord oudste. j _____
- 6 Het gebouw waarin boeven worden opgesloten. g _____
- 7 Je doet ze aan je handen als het koud is. h _____
- 8 Heel vies ruiken. s _____

Taalbeschouwing

16

Lees en bekijk de strip.

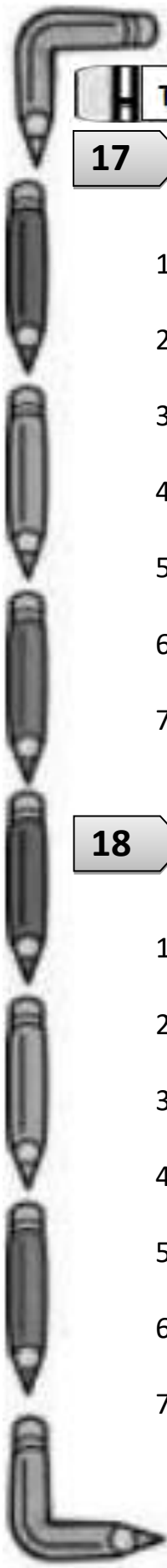
Een misverstand

Jerom trekt een hondenvel aan.
Lambik heeft dat niet gezien.
Hij wil de hond een knuffel geven.
De hond lijkt sprekend op Jerom.
Lambik vindt het prachtig.
Hij roept Jerom. Maar de hond
begint te schreeuwen.

De zinnen in het verhaaltje staan:

a in de tegenwoordige tijd. b in de verleden tijd

Taalbeschouwing

17 Schrijf alle persoonsvormen uit de tekst *Een misverstand* op. De eerste is voorgedaan.

- 1 trekt
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____

18 Lees de tekst *Een misverstand* nu in de andere tijd. Schrijf de woorden op die veranderd zijn.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____

Taalbeschouwing**19**

Schrijf op wat de uitdrukkingen betekenen.

- 1 Jerom heeft de pee in.

- 2 Lambik heeft Jerom tegen zich in het harnas gejaagd.

- 3 Jerom schiet uit zijn slof.

- 4 Jerom gaat door het lint.

20

Bedenk zinnen met *als* en *dan*.

De zinnen bij het eerste woord zijn voorgedaan.

1 *sterk*

Is er iemand die even sterk is als Jerom?

Jerom is veel sterker dan Lambik.

2 *boos*

---

3 *slim*

---

4 *gemeen*

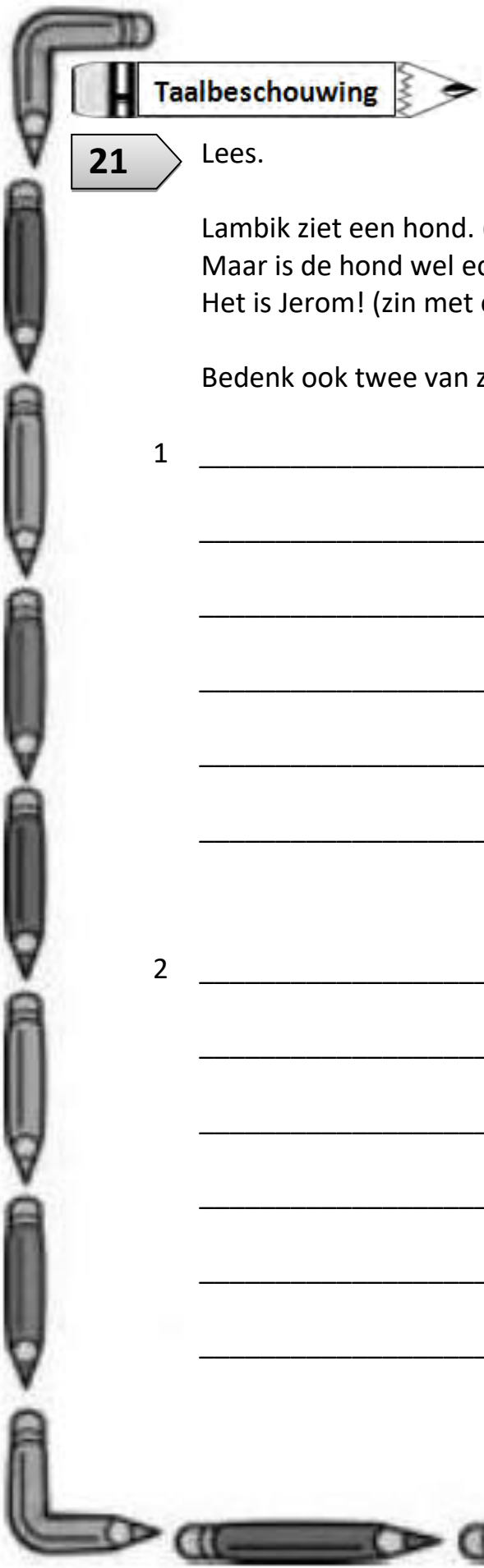

Taalbeschouwing

21

Lees.

Lambik ziet een hond. (zin met een punt)
Maar is de hond wel echt? (zin met een vraagteken)
Het is Jerom! (zin met een uitroepteken)

Bedenk ook twee van zulke verhaaltjes met drie zinnen.

1 _____
_____
_____
_____
_____
_____

2 _____
_____
_____
_____
_____
_____

Taalbeschouwing

22

Lees.

Lambik zegt tegen de hond: "Kom, de vriendelijke meneer heeft lekkere beetjes!"

Schrijf eens op hoe jij dit zou zeggen.

"Kom, de vriendelijke meneer _____
